

На основу члана 112. став 1. тачка 2. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ

о проглашењу Закона о потврђивању Конвенције о смањењу броја лица без држављанства

Проглашава се Закон о потврђивању Конвенције о смањењу броја лица без држављанства, који је донела Народна скупштина Републике Србије на Првој седници Другог редовног заседања у 2011. години, 18. октобра 2011. године.

ПР број 108

У Београду, 19. октобра 2011. године

Председник Републике,

Борис Тадић, с.р.

ЗАКОН

о потврђивању Конвенције о смањењу броја лица без држављанства

Члан 1.

Потврђује се Конвенција о смањењу броја лица без држављанства, сачињена 30. августа 1961. године у Њујорку, у оригиналу на кинеском, енглеском, француском, руском и шпанском језику.

Члан 2.

Текст Конвенције у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

Конвенција о смањењу броја лица без држављанства

усвојена на дан 30. августа 1961. године од стране конференције опуномоћених представника који су се састали 1959. године, а затим поново састали 1961. године у складу са Резолуцијом 896 (IX) Генералне скупштине УН

од 4. децембра 1954. године,

ступила на снагу 13. децембра 1975. године у складу са чланом 18.

Државе потписнице,

делујући у складу са Резолуцијом 896 (IX) Генералне скупштине Уједињених нација од 4. децембра 1954. године,

сматрајући пожељним да се међународним споразумом смањи број лица без држављанства,

сагласиле су се о следећем:

Члан 1.

1. Држава потписница доделиће своје држављанство лицу рођеном на њеној територији које би у супротном остало без држављанства. Такво држављанство биће додељено:

(а) приликом рођења, на основу закона, или

(б) на основу захтева поднетог надлежном органу од стране или у име лица о коме се ради, на начин прописан националним законом. У складу са одредбама параграфа 2 овог члана, ниједан такав захтев не може бити одбијен. Држава потписница која пропише додељивање свога држављанства у складу са тачком (б) овог параграфа такође може прописати доделу свога држављанства на основу закона, у старосном добу и сагласно условима прописаним националним законом.

2. Држава потписница може условити доделу свога држављанства у складу са тачком (б) параграфа 1 овог члана испуњавањем једног или више услова који следе:

(а) да захтев буде поднет током периода који одреди држава потписница, који почиње најкасније са напуњених осамнаест година живота а завршава се најраније са двадесет и једном годином живота; при томе, лицу о коме је реч треба омогућити период од барем годину дана током кога може лично поднети захтев а да не мора добити законско овлашћење да тако поступи;

(б) да је лице о коме је реч стално боравило на територији државе потписнице током периода одређеног од стране државе потписнице, не дуже од пет година непосредно пре подношења захтева нити дуже од десет година укупно;

(ц) да лице о коме је реч није било осуђивано за кривично дело против националне безбедности и да није осуђивано на затворску казну од пет година или више за неко кривично дело;

(д) да је лице о коме је реч одувек било без држављанства.

3. Без обзира на одредбе параграфа 1 тачка (б) и параграфа 2 овог члана, дете рођено у брачној вези на територији државе потписнице чија мајка поседује држављанство те државе рођењем стиче то држављанство ако би у супротном остало без држављанства.

4. Држава потписница доделиће своје држављанство лицу које би у супротном било без држављанства, а које није у могућности да добије држављанство државе потписнице на чијој је територији рођено због тога што је истекао законски период за подношење захтева за добијање држављанства или зато што не испуњава законом прописане услове о боравку, ако је приликом рођења тог лица један од родитеља поседовао држављанство првопоменуто државе потписнице. Ако родитељи тог лица не поседују исто држављанство приликом његовог рођења, питање да ли то лице треба да добије држављанство оца или мајке биће решено на основу одредби националног закона дотичне државе потписнице. Ако је прописано да треба поднети захтев за добијање држављанства, тај захтев треба да поднесе надлежном органу лице о коме се ради или неко у његово име, на начин прописан националним законом. У складу са параграфом 5 овог члана, такав захтев не може се одбити.

5. Држава потписница може доделити своје држављанство у складу са одредбама параграфа 4 овог члана, ако буде испуњен један или више следећих услова:

(а) да захтев буде поднет пре него што подносилац захтева достигне одређено старосно доба, не више од двадесет и три године старости, одређено законом државе потписнице;

(б) да је лице о коме је реч стално боравило на територији државе потписнице током периода непосредно пре подношења захтева који одреди држава потписница, а који није дужи од три године;

(ц) да је лице о коме је реч одувек било без држављанства.

Члан 2.

За нахоче пронађено на територији државе потписнице, у одсуству доказа који говоре супротно, сматраће се да је рођено на њеној територији од родитеља који поседују држављанство те државе.

Члан 3.

У сврху утврђивања обавеза држава потписница у складу са одредбама ове Конвенције, сматраће се да се чин рођења до кога дође на броду или у авиону одиграо на територији државе под чијом заставом плови тај брод или на територији државе где је дотични авион регистрован.

Члан 4.

1. Држава потписница доделиће своје држављанство лицу које није рођено на територији те државе ако би то лице у супротном било без држављанства, под условом да је приликом рођења тог лица један од родитеља поседовао држављанство те државе. Ако родитељи тог лица не поседују исто држављанство приликом његовог рођења, питање да ли

то лице треба да добије држављанство оца или мајке биће решено на основу одредби националног закона дотичне државе потписнице. У складу са одредбама овог параграфа, држављанство ће бити додељено:

(а) приликом рођења на основу закона, или

(б) на основу захтева поднетог надлежном органу од стране или у име лица о коме је реч, на начин прописан националним законом. У складу са одредбама параграфа 2 овог члана, такав захтев не може се одбити.

2. Држава потписница може доделити своје држављанство у складу са одредбама параграфа 1 овог члана ако буде испуњен један или више следећих услова:

(а) да захтев буде поднет пре него што подносилац захтева достигне одређено старосно доба, не више од двадесет и три године старости, одређено законом државе потписнице;

(б) да је лице о коме је реч стално боравило на територији државе потписнице током периода непосредно пре подношења захтева који одреди држава потписница, а који није дужи од три године;

(ц) да лице о коме је реч није осуђивано за кривично дело против националне безбедности;

(д) да је лице о коме је реч одувек било без држављанства.

Члан 5.

1. Ако према закону државе потписнице било каква промена личног статуса неке особе, на пример, ступање у брак, развод брака, проглашавање ванбрачног детета законитим, признавање очинства или усвајање, резултира губитком држављанства, такав губитак држављанства биће условљен поседовањем или стицањем држављанства неке друге државе.

2. Ако, према закону државе потписнице, ванбрачно рођено дете губи држављанство те државе због признавања сродства, том лицу биће дата прилика да поврати то држављанство на основу писменог захтева поднетог одговарајућем органу, а услови за подношење таквог захтева неће бити строжи од оних наведених у параграфу 2 члана 1. ове конвенције.

Члан 6.

Ако закон државе потписнице условљава губитак држављанства супружника или деце лица које изгуби њено држављанство или му оно буде одузето, такав губитак држављанства биће условљен њиховим поседовањем или стицањем држављанства неке друге државе.

Члан 7.

1. (а) Ако закон државе потписнице условљава губитак држављанства или одрицање од држављанства, такво одрицање од држављанства неће резултирати губитком држављанства осим уколико лице о коме је реч не поседује или не стекне држављанство неке друге државе.

(б) Одредбе тачке (а) овог параграфа неће важити у случајевима када њихова примена не би била у складу са принципима назначеним у члановима 13. и 14. Универзалне декларације о људским правима, усвојене 10. децембра 1948. године од стране Генералне скупштине Уједињених нација.

2. Држављанин неке државе потписнице који поднесе захтев за натурализацију у некој другој земљи неће изгубити своје држављанство осим уколико не стекне или не добије гаранције о стицању држављанства те стране земље.

3. У складу са одредбама параграфа 4 и 5 овог члана, држављанин неке државе потписнице неће изгубити своје држављанство, и тиме остати без држављанства, због одласка из државе потписнице, боравка у иностранству, непријављивања боравка или неког другог сличног разлога.

4. Натурализовано лице може изгубити држављанство због боравка у иностранству током периода који није мањи од седам узастопних година, у складу са одредбама закона државе потписнице, ако не пријави одговарајућем органу своју намеру да задржи своје држављанство.

5. У случају држављанина државе потписнице рођеног ван територије те државе, законом те државе може се условити задржавање њеног држављанства по истеку године дана од стицања пунолетства тог лица тиме да тада борави на територији те државе или да се пријави надлежном органу.

6. Изузев у случајевима поменутих у овом члану, нико не може изгубити држављанство државе потписнице ако би тиме остао без држављанства, без обзира на то што такав губитак држављанства није изричито забрањен било којом другом одредбом ове конвенције.

Члан 8.

1. Држава потписница неће лишити неко лице свога држављанства ако би оно тиме остало без држављанства.

2. Без обзира на одредбе параграфа 1 овог члана, неко лице може бити лишено држављанства државе потписнице:

(а) у околностима у којима је, према одредбама параграфа 4 и 5 члана 7. Конвенције, допуштено да неко изгуби држављанство;

(б) у случају да је држављанство стечено давањем лажних података или преваром.

3. Без обзира на одредбе параграфа 1 овог члана, држава потписница може задржати право на то да неко лице лиши држављанства ако у време потписивања, ратификације или приступања Конвенцији назначи да задржава то право из једног или више разлога који следе, за које постоји основ у њеном националном закону у том тренутку:

(а) ако је, у супротности са обавезом лојалности према држави потписници, лице о коме је реч:

(и) занемарујући изричиту забрану дотичне државе потписнице, пружало услуге или наставило да пружа услуге, или је примало или наставило да прима доходак од друге државе, или

(ии) ако се лице о коме је реч понашало на начин који озбиљно штети виталним интересима те државе;

(б) ако је лице о коме је реч положило заклетву, или дало званичну изјаву лојалности другој држави, или дало непобитан доказ своје решености да се одрекне лојалности држави потписници.

4. Држава потписница неће користити своје право да некога лиши држављанства, које јој дају одредбе параграфа 2 и 3 овог члана, осим у сагласности са одредбама закона, којим ће се лицу о коме је реч обезбедити право на правично саслушање пред судом или неким другим овлашћеним телом.

Члан 9.

Држава потписница не може лишити ниједно лице нити групу лица држављанства на основу расне или етничке припадности, вероисповести или из политичких разлога.

Члан 10.

1. Сваки међународни споразум о преносу територија склопљен између земаља потписница садржаће одредбе којима ће се обезбедити да ниједно лице не остане без држављанства као резултат таквог преноса територија. Држава потписница уложиће све напоре да обезбеди да сваки такав споразум склопљен са државом која није потписница ове конвенције садржи такве одредбе.

2. У одсуству таквих одредби, Држава потписница на коју се преноси нека територија или која на неки други начин стекне територију доделиће своје држављанство лицима која би у супротном остала без држављанства као резултат преноса или стицања територије.

Члан 11.

Државе потписнице промовисаће оснивање органа у оквиру Уједињених нација коме би се лице које се позива на ову конвенцију могло обратити ради разматрања таквог захтева и

ради помоћи у подношењу захтева надлежном органу, и то што је пре могуће после депоновања шестог инструмента ратификације или приступања.

Члан 12.

1. У случају државе потписнице која не додељује своје држављанство приликом рођења на основу закона, у складу са одредбама параграфа 1 члана 1. или члана 4. ове конвенције, одредбе параграфа 1 члана 1. или члана 4., у зависности од случаја, примењиваће се на лица рођена пре и на лица рођена после ступања Конвенције на снагу.

2. Одредбе параграфа 4 члана 1. ове конвенције примењиваће се на лица рођена пре и на лица рођена после њеног ступања на снагу.

3. Одредбе члана 2. ове конвенције примењиваће се само на нахочад пронађену на територији државе потписнице после ступања Конвенције на снагу у тој држави.

Члан 13.

Ова конвенција неће бити тумачена тако да утиче на било какве одредбе садржане у закону државе потписнице, које су на снази сада или могу ступити на снагу касније, а које су повољније када је реч о смањењу броја лица без држављанства; она такође неће утицати на било какве одредбе садржане у било којој другој конвенцији, међународном споразуму или уговору склопљеном између две или више држава потписница, који је на снази сада или може ступити на снагу касније.

Члан 14.

Било какав спор између држава потписница око тумачења или примене ове конвенције који не може другачије да се реши биће прослеђен Међународном суду правде на захтев било које стране у спору.

Члан 15.

1. Ова конвенција примењиваће се на све територије које немају самоуправу, подручја под старатељством, колоније и друге нематичне територије за чије је међународне односе одговорна било која држава потписница; држава потписница о којој је реч ће, у складу са одредбама параграфа 2 овог члана, приликом потписивања, ратификације или приступања Конвенцији објавити на коју ће се нематичну територију или територије примењивати ова конвенција *ipso facto* као резултат таквог потписивања, ратификације или приступања.

2. У било ком случају када се, у вези са држављанством, нематична територија не третира исто као матична територија, или у било ком случају када се претходна сагласност нематичне територије захтева уставним законима или праксом државе потписнице или нематичне територије да би се Конвенција примењивала на ту територију, та држава потписница уложиће напор да обезбеди неопходну сагласност нематичне територије у року од дванаест месеци од дана потписивања Конвенције од стране те државе потписнице; када та сагласност буде добијена, држава потписница ће о томе обавестити Генералног секретара Уједињених нација. Ова конвенција примењиваће се на територију или територије наведене у таквом обавештењу од дана када Генерални секретар УН прими то обавештење.

3. По истеку периода од дванаест месеци поменутог у параграфу 2 овог члана, држава потписница о којој је реч обавестиће Генералног секретара УН о резултатима консултација са оним нематичним територијама за чије је међународне односе та држава одговорна и која је могла ускратити сагласност за примену Конвенције.

Члан 16.

1. Ова конвенција биће доступна за потписивање у седишту Уједињених нација од 30. августа 1961. до 31. маја 1962. године.

2. Ова конвенција биће доступна за потписивање у име:

(а) било које државе чланице Уједињених нација;

(б) било које друге државе позване да присуствује Конференцији Уједињених нација о елиминисању лишености држављанства или смањењу броја лица без држављанства у будућности;

(ц) било која држава којој позив за потписивање или приступање Конвенцији може бити упућен од стране Генералне скупштине Уједињених нација.

3. Ова конвенција биће ратификована, а инструменти ратификације биће депоновани код Генералног секретара Уједињених нација.

4. Ова конвенција биће доступна за приступање државама поменутим у параграфу 2 овог члана. Приступање ће се извршити депоновањем инструмента приступања код Генералног секретара Уједињених нација.

Члан 17.

1. У тренутку потписивања, ратификације или приступања Конвенцији, свака држава може изразити резерве у погледу чланова 11, 14. или 15.

2. Никакве друге резерве у погледу ове конвенције неће бити прихватљиве.

Члан 18.

1. Ова конвенција ступиће на снагу две године од дана депоновања шестог инструмента ратификације или приступања.

2. За сваку државу која ратификује ову конвенцију или јој приступи после депоновања шестог инструмента ратификације или приступања, Конвенција ће ступити на снагу деведесетог дана од дана када та држава депонује свој инструмент ратификације или приступања, или на дан када ова конвенција ступи на снагу у складу са одредбама параграфа 1 овог члана, и то на онај од ова два дана који касније пада.

Члан 19.

1. Свака држава потписница може да се одрекне ове конвенције у било ком тренутку писменим обавештењем упућеним Генералном секретару Уједињених нација. Такво одрицање од Конвенције ступиће на снагу годину дана од дана пријема обавештења од стране Генералног секретара.

2. У случајевима када, у складу са одредбама члана 15, ова конвенција постане применљива на неку нематичну територију државе потписнице, та држава може у било ком тренутку после тога, уз сагласност територије о којој је реч, обавестити Генералног секретара Уједињених нација да се одриче ове конвенције сепаратно, у односу на ту територију. Такво одрицање ступиће на снагу годину дана од дана пријема таквог обавештења од стране Генералног секретара, који ће обавестити све друге државе потписнице о том обавештењу и о датуму његовог пријема.

Члан 20.

1. Генерални секретар Уједињених нација обавестиће све чланице Уједињених нација и нечланице поменуте у члану 16. ове конвенције о следећем:

(а) потписима, ратификацијама и приступањима Конвенцији у складу са одредбама члана 16.;

(б) резервама израженим у складу са одредбама члана 17.;

(ц) датуму ступања на снагу ове конвенције у складу са одредбама члана 18.;

(д) одрицањима од Конвенције у складу са одредбама члана 19.

2. Генерални секретар Уједињених нација ће, најкасније након депоновања шестог инструмента ратификације или приступања Конвенцији, покренути пред Генералном скупштином УН питање оснивања органа поменутог у члану 11. ове конвенције.

Члан 21.

Ову конвенцију регистроваће Генерални секретар Уједињених нација на дан њеног ступања на снагу.

ПОТВРЂУЈУЋИ НАПРЕД НАВЕДЕНО, доле потписани опуномоћени представници потписали су ову конвенцију.

САЧИЊЕНО у Њујорку, дана тридесетог августа хиљаду деветсто шездесет и прве године, у једном примерку, чији су текстови на кинеском, енглеском, француском, руском и шпанском подједнако ваљани, и који ће бити депоновани у архиви Уједињених нација, а чије ће оверене копије бити уручене од стране Генералног секретара свим чланицама Уједињених нација и нечланицама поменутих у члану 16. ове конвенције.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори“.